

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 7. júla 2016*

„Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Článok 34 bod 2 — Neprítomnosť žalovaného v konaní — Uznávanie a výkon rozsudkov — Dôvody zamietnutia — Neexistencia doručenia písomnosti, ktorou sa začína konanie, neprítomnému žalovanému v dostatočnom čase — Pojem ‚odvolanie‘ — Žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty — Nariadenie (ES) č. 1393/2007 — Článok 19 ods. 4 — Doručovanie súdnych a mimosúdnych písomností — Lehota, v rámci ktorej je prípustná žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty“

Vo veci C-70/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) z 27. novembra 2014 a doručený Súdnemu dvoru 17. februára 2015, ktorý súvisí s konaním:

Emmanuel Lebek

proti

Januszovi Dominovi,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič, sudcovia C. Toader (spravodajkyňa), A. Rosas, A. Prechal a E. Jarašiūnas,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,
- španielska vláda, v zastúpení: M. J. García-Valdecasas Dorrego, splnomocnená zástupkyňa,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes a R. Chambel Margarido, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: poľština.

— Európska komisia, v zastúpení: M. Owsiany-Hornung a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 7. apríla 2016,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka jednak výkladu článku 34 bodu 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1, Mim. vyd. 19/004, s. 42, ďalej len „nariadenie Brusel I“) a jednak výkladu článku 19 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch („doručovanie písomností“) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 (Ú. v. EÚ L 324, 2007, s. 79).
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi pánom Emmanuelom Lebekom a pánom Januszom Dominom vo veci uznania vykonateľnosti rozsudku vyhláseného francúzskym súdom v Poľsku.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie Brusel I

- 3 Odôvodnenia 2, 6 a 16 až 18 nariadenia Brusel I znejú:
  - „(2) Niektoré odlišnosti vnútroštátnych právnych noriem upravujúcich právomoc súdov a uznávanie a výkon rozsudkov bránia zdravému fungovaniu vnútorného trhu. Vyžadujú sa ustanovenia harmonizujúce normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a zjednodušujúce formálne náležitosti na účely rýchleho a jednoduchého uznávania a výkon[u] rozsudkov členských štátov viazaných týmto nariadením.
  - ...
  - (6) Na dosiahnutie cieľa voľného pohybu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je potrebné a vhodné, aby normy upravujúce právomoc súdov, uznávanie a výkon rozsudkov sa upravili právnym aktom Spoločenstva, ktorý je záväzný a priamo použiteľný.
  - ...
  - (16) Vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v spoločenstve odôvodňuje automatické uznávanie rozsudkov vydaných v členskom štáte bez ďalšieho konania, s výnimkou sporných prípadov.
  - (17) Na základe tej istej zásady vzájomnej dôvery musí byť konanie smerujúce k výkonu rozsudku vydaného v jednom členskom štáte na území iného členského štátu účinné a rýchle. Sledujúce tento cieľ by sa vyhlásenie rozsudku za vykonateľný malo vydať takmer automaticky po výlučne formálnej kontrole predložených dokladov bez možnosti, aby súd z úradnej povinnosti skúmal ktorýkoľvek z dôvodov nevykonateľnosti uvedený v tomto nariadení.

(18) Avšak, dodržiavanie práv obhajoby vyžaduje, aby žalovaný mal možnosť odvolať sa v konkradiktórnom konaní proti vyhláseniu rozsudku za vykonateľný, ak sa domnieva, že je daný niektorý z dôvodov nevykonateľnosti. Žalobca by tiež mal mať k dispozícii opravné prostriedky v prípade, že jeho návrh na vyhlásenie rozsudku za vykonateľný sa zamietol.“

4 Článok 26 ods. 1 a 2 nariadenia Brusel I stanovuje:

„1. Ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nezúčastní sa konania, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, ak si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia.

2. Súd preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že žalovaný mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom čase, aby mohol pripraviť svoju obhajobu alebo na tento účel sa prijali všetky potrebné kroky.“

5 Podľa článku 26 ods. 3 tohto nariadenia sa článok 19 nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (Ú. v. ES L 160, 2000, s. 37; Mim. vyd. 19/001 s. 227) uplatní namiesto článku 26 ods. 2 nariadenia Brusel I, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať z jedného členského štátu do iného členského štátu podľa nariadenia č. 1348/2000.

6 Podľa článku 33 ods. 1 nariadenia Brusel I „rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania“.

7 Článok 34 bod 2 tohto nariadenia stanovuje, že rozsudok sa neuzná „v prípade, že bol vydaný bez účasti žalovaného v konaní, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že žalovaný opomenul začať konanie [podať odvolanie – *neoficiálny preklad*], ktorým by napadol rozsudok, keď tak mohol urobiť“.

8 Článok 35 uvedeného nariadenia znie takto:

„1. Rozsudok sa okrem toho neuzná, ak je v rozpore s oddielmi 3, 4 alebo 6 kapitoly II alebo v prípade uvedenom v článku 72.

2. Pri skúmaní skutočností, na ktorých bola založená právomoc podľa predchádzajúceho odseku, súd alebo orgán, ktorý koná o uznaní, je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých súd členského štátu pôvodu založil svoju právomoc.

3. S výnimkou odseku 1 sa právomoc súdu štátu pôvodu nesmie skúmať. Kritéri[á], na ktorých sa založila právomoc, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa článku 34 bod 1.“

9 Článok 38 ods. 1 nariadenia Brusel I stanovuje:

„Rozsudok vydaný v členskom štáte a vykonateľný v tomto štáte sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.“

10 Článok 45 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 43 alebo článku 44, môže odmietnuť vydať alebo zrušiť vydané vyhlásenie vykonateľnosti len na základe jedného z dôvodov uvedených v článkoch 34 a 35. Svoje rozhodnutie vydá bez odkladu.

2. Za žiadnych okolností sa nesmie cudzí rozsudok skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.“

Nariadenie č. 1393/2007

11 Podľa odôvodnení 6, 7 a 12 nariadenia č. 1393/2007:

„(6) Efektívnosť a rýchlosť súdneho konania v občianskych veciach si vyžaduje odosielanie súdnych a mimosúdnych písomností medzi miestnymi orgánmi, ktoré sú určené členskými štátmi, priamo a rýchlymi prostriedkami. Členské štáty však môžu vyjadriť svoj zámer určiť iba jeden odosielaajúci alebo prijímajúci orgán alebo jeden orgán, ktorý bude plniť obidve tieto funkcie, a to na obdobie piatich rokov. Toto určenie však možno každých päť rokov obnoviť.

(7) Rýchlosť pri odoslaní odôvodňuje použitie všetkých vhodných prostriedkov za predpokladu, že sa dodržia určité podmienky týkajúce sa čitateľnosti a spoľahlivosti doručených písomností. Bezpečnosť odosielania vyžaduje, aby sa k odosielanej písomnosti pripojilo vzorové tlačivo, ktoré sa vyplní v úradnom jazyku miesta alebo v jednom z úradných jazykov miesta, kde sa má doručenie vykonať, alebo v inom jazyku, ktorý predmetný členský štát prijíma.

...

(12) Prijímajúci orgán by mal adresáta písomne na vzorovom tlačive informovať, že môže písomnosť, ktorá má byť doručená, odmietnuť prevziať v čase jej doručenia alebo ju môže do jedného týždňa vrátiť prijímajúcemu orgánu, ak nie je v jazyku, ktorému rozumie, ani v úradnom jazyku miesta doručenia alebo v jednom z úradných jazykov miesta doručenia. Toto pravidlo by malo platiť aj pre ďalšie doručenie, ak si už adresát uplatnil svoje právo na odmietnutie. Tieto pravidlá týkajúce sa odmietnutia by sa taktiež mali vzťahovať na doručenie prostredníctvom diplomatických zástupcov alebo konzulárnych úradníkov, doručenie poštou a priame doručenie. Malo by sa stanoviť, že doručenie odmietnutej písomnosti je možné nahradiť doručením prekladu písomnosti adresátovi.“

12 Článok 1 tohto nariadenia uvádza:

„1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach, keď sa má odoslať súdna alebo mimosúdna písomnosť z jedného členského štátu do iného, aby sa tam doručila. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci alebo na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone jeho verejnej moci (*acta iure imperii*).

2. Toto nariadenie sa neuplatní, ak nie je známa adresa osoby, ktorej sa má písomnosť doručiť.

...“

13 Článok 19 ods. 4 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Ak sa do iného členského štátu malo odoslať predvolanie alebo iná rovnocenná písomnosť podľa ustanovení tohto nariadenia a vydal sa rozsudok proti odporcovi, ktorý sa nedostavil, sudca má právo odpustiť dôsledky uplynutia lehoty na odvolanie proti rozsudku, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) odporca sa bez svojho zavinenia nedozvedel o tejto písomnosti v dostatočnom časovom predstihu, aby sa mohol hájiť, alebo o rozsudku včas, aby sa mohol odvolať, a
- b) odporca uviedol na svoju obhajobu skutočnosti, ktoré zjavne spochybňujú vecnú stránku návrhu.

Žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty sa môže podať iba v primeranom čase od okamihu, keď sa odporca o rozsudku dozvedel.

Každý členský štát môže vyhlásiť podľa článku 23 ods. 1, že takáto žiadosť sa neprijme, ak sa podá po uplynutí lehoty, ktorú vymedzí vo svojom vyhlásení, ale táto lehota nesmie byť kratšia ako jeden rok odo dňa vydania rozsudku.“

- 14 Podľa článku 23 ods. 1 nariadenia č. 1393/2007 „členské štáty oznámia Komisii informácie uvedené v článkoch 2, 3, 4, 10, 11, 13, 15 a 19. ...“
- 15 Francúzska republika podľa uvedeného článku 23 ods. 1 vo svojom oznámení uviedla, že lehota pre prípadnú žiadosť odporcu o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty je jeden rok odo dňa vydania rozsudku.

Francúzske právo

- 16 Článok 540 Code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok), v znení vyplývajúcom z décret n° 2011-1043, du 1er septembre 2011, relatif aux mesures conservatoires prises après l'ouverture d'une succession et à la procédure en la forme des référés (Dekrét č. 2011-1043 z 1. septembra 2011 o ochranných opatreniach prijatých po začatí dedičského konania a v konaní o nariadení predbežného opatrenia č. 2011-1043 z 1. septembra 2011) (JORF z 2. septembra 2011, s. 14884, ďalej len „CPC“), stanovuje:

„Ak bol rozsudok vydaný v neprítomnosti alebo sa považuje za kontradiktórny, súd má právo odpustiť žalovanému dôsledky uplynutia odvolacej lehoty, pokiaľ sa žalovaný bez svojho zavinenia nedozvedel o rozsudku včas, aby sa mohol odvolať, alebo ak nebol spôsobilý konať.

Žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty sa podáva predsedovi súdu, ktorý je príslušný rozhodnúť o námietke alebo odvolaní. Predseda postupuje tak, ako keby išlo o konanie o nariadení predbežného opatrenia.

Žiadosť možno podať v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa prvá písomnosť doručila dotknutej osobe, alebo v prípade jej nedoručenia odo dňa prvého vykonávacieho opatrenia, v dôsledku ktorého bol dlžník úplne alebo čiastočne zbavený svojho majetku.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 17 V rámci prvého konania pred príslušnými poľskými súdmi pán E. Lebek požiadal o uznanie a výkon rozsudku Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvého stupňa Paríž, Francúzsko) z 8. apríla 2010, ktorým bol pán J. Domino zaviazaný, aby mu vyplácal výživné vo výške 300 eur mesačne.
- 18 Podľa rozhodnutia vnútroštátneho súdu písomnosť, ktorou sa začalo konanie, podaná na Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvého stupňa Paríž) nebola žalovanému, pánovi J. Dominovi, doručená, pretože jeho adresa v Paríži uvedená žalobcom pánom E. Lebekom, nebola správna, keďže žalovaný mal od roku 1996 bydlisko v Poľsku. Z dôvodu, že pán J. Domino nevedel o začatom konaní, nemohol sa brániť.

- 19 Pán J. Domino sa dozvedel o rozsudku, ktorý vydal tento francúzsky súd, až v júli 2011, t. j. viac ako rok po vyhlásení tohto rozsudku, keď mu Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (Okresný súd Jelenia Góra, Poľsko) v konaní začatom pred daným súdom doručil overené kópie rozsudku Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvého stupňa Paríž), ako aj žiadosť pána E. Lebeka o uznanie vykonateľnosti uvedeného rozsudku.
- 20 Uznesením z 23. novembra 2011, ktoré vydal Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (Okresný súd Jelenia Góra), a uznesením z 31. januára 2012, ktoré vydal Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (Odvolací súd Wrocław, Poľsko), tieto sudy zamietli žiadosť pána E. Lebeka z dôvodu nerešpektovania práva pána J. Domina na obranu, keďže pán J. Domino sa o rozsudku Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvého stupňa Paríž) dozvedel v čase, keď už nebolo možné podať riadny opravný prostriedok.
- 21 Následne pán E. Lebek podal na Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (Okresný súd Jelenia Góra) druhú žiadosť, ktorá mala rovnaký predmet ako predchádzajúca zamietnutá žiadosť, pričom uviedol nové skutočnosti, a to fakt, že doručenia rozsudku Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvého stupňa Paríž) žalovanému sa uskutočnili 17. a 31. mája 2012 podľa ustanovení nariadenia č. 1393/2007. Tieto doručenia vzťahujúce sa na tento rozsudok, ako aj poučenie určené žalovanému prebehli najmä podľa ustanovenia článku 540 CPC. Podľa tohto poučenia žalovaný mohol podať žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty v lehote dvoch mesiacov od doručenia dotknutého rozsudku.
- 22 Rozsudkom zo 14. decembra 2012 vzhľadom na to, že žalovaný nepodal takúto žiadosť v takto stanovenej lehote, Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (Okresný súd Jelenia Góra) vyhovel druhej žiadosti pána E. Lebeka domnievajúc sa, že bolo zaručené jeho právo na obranu, a vyhlásil rozsudok Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvého stupňa Paríž) za vykonateľný v Poľsku.
- 23 Rozsudkom z 27. mája 2013 vydaným po podaní sťažnosti pánom J. Dominom Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (Odvolací súd Wrocław) zmenil napadnutý rozsudok a zamietol žiadosť o uznanie z dôvodu, že článok 34 bod 2 nariadenia Brusel I sa má vykladať v tom zmysle, že samotná možnosť podať žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty neznamena, že existovala reálna možnosť podať odvolanie proti rozsudku Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvého stupňa Paríž), lebo toto odvolanie závisí od predchádzajúceho kladného rozhodnutia francúzskeho súdu o uvedenej žiadosti o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty.
- 24 Pán E. Lebek podal proti tomuto rozsudku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (Odvolací súd Wrocław) kasačný opravný prostriedok na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko).
- 25 Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) zastáva názor, že v prípade, keď žalovaný mal možnosť podať v štáte pôvodu dotknutého rozsudku žiadosť o prinavrátenie lehoty na podanie odvolania voči tomuto rozsudku, nemôže sa tento žalovaný odvolávať na dôvody zamietnutia vyhlásenia vykonateľnosti tohto rozhodnutia uvedené v článku 34 bode 2 nariadenia Brusel I.
- 26 Tento súd sa domnieva, že pojem „odvolanie“ uvedený v článku 34 bode 2 nariadenia Brusel I by sa mal vykladať extenzívne, pretože *ratio legis* tohto ustanovenia spočíva v ochrane žalovaného, pokiaľ bol voči nemu vydaný rozsudok, ale písomnosť, ktorou sa začína konanie, mu nebola doručená. Takáto ochrana sa zaručí, ak je možné podať žiadosť o prinavrátenie lehoty na podanie odvolania.
- 27 Tento súd zároveň pripomína, že podľa článku 19 ods. 4 a článku 23 ods. 1 nariadenia č. 1393/2007 je vo Francúzsku lehota, počas ktorej je prípustná žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, jeden rok odo dňa vydania dotknutého rozsudku.

- 28 Z toho vyplýva, že ak by sa mal článok 19 ods. 4 uvedeného nariadenia vykladať v tom zmysle, že vylučuje uplatnenie vnútroštátnych ustanovení, ktoré upravujú predĺženie lehoty na podanie odvolania, akým je článok 540 CPC, znamenalo by to, že žalovaný už nemá právo podať žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, pretože lehota jeden rok už uplynula a žalovaný už nemôže podať odvolanie v zmysle článku 34 bodu 2 poslednej časti vety nariadenia Brusel I.
- 29 Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) sa však domnieva, že článok 19 ods. 4 nariadenia č. 1393/2007 nemá takýto výlučný charakter a nebráni uplatneniu vnútroštátnych ustanovení upravujúcich prinavrátenie lehoty. Toto ustanovenie teda definuje iba minimálny štandard ochrany neprítomného žalovaného, ktorému návrh nebol doručený, a členským štátom ponecháva možnosť uplatniť výhodnejšie opatrenia.
- 30 Za týchto podmienok Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 34 bod 2 nariadenia Brusel I vykladať v tom zmysle, že v ňom uvedená možnosť podať odvolanie zahŕňa tak situáciu, keď príslušné odvolanie môže byť podané v lehote určenej vnútroštátnym právom, ako aj situáciu, keď táto lehota už uplynula, ale môže byť podaná žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty a následne – po tom, ako sa tejto žiadosti vyhovie – aj samotné odvolanie?
2. Má sa článok 19 ods. 4 nariadenia č. 1393/2007 vykladať v tom zmysle, že vylučuje uplatnenie ustanovení vnútroštátneho práva o odpustení dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, alebo v tom zmysle, že odporca si môže vybrať, či podá žiadosť podľa tohto ustanovenia, alebo využije príslušný právny inštitút vnútroštátneho práva?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 31 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má pojem „odvolanie“ uvedený v článku 34 bode 2 nariadenia Brusel I vykladať v tom zmysle, že zahŕňa aj žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, ak uplynula lehota na podanie riadneho opravného prostriedku.
- 32 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na účely zabezpečenia v čo najširšej forme rovnosti a jednotnosti práv a povinností, ktoré vyplývajú z nariadenia Brusel I pre členské štáty a dotknuté osoby, je potrebné nevykladať pojem „odvolanie“ v zmysle článku 34 bodu 2 nariadenia Brusel I ako jednoduchý odkaz na vnútroštátne právo jedného alebo druhého z príslušných štátov. Uvedený pojem sa musí považovať za samostatný pojem, ktorý treba vykladať s odkazom najmä na ciele a systematicku tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. apríla 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 41 a citovanú judikatúru).
- 33 Pokiaľ ide o ciele uvedeného nariadenia, z jeho odôvodnení 2, 6, 16 a 17 vyplýva, že toto nariadenie má zaručiť voľný pohyb rozsudkov z rôznych členských štátov v občianskej a obchodnej oblasti tým, že zjednodušuje formality na účely ich uznávania a ich rýchleho a jednoduchého výkonu (rozsudok zo 14. decembra 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 23).
- 34 Tento cieľ však nemožno dosiahnuť tým, že sa akýmkoľvek spôsobom oslabí právo na obranu, ako už Súdny dvor rozhodol v súvislosti s článkom 27 bodom 2 Dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32, ďalej len „Bruselský dohovor“) (rozsudok zo 14. decembra 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 24 a citovaná judikatúra).

- 35 Okrem toho z odôvodnenia 18 nariadenia Brusel I vyplýva, že dodržiavanie práv obhajoby vyžaduje, aby žalovaný mal možnosť odvolať sa v kontradiktórnom konaní proti vyhláseniu rozsudku za vykonateľný, ak sa domnieva, že je daný niektorý z dôvodov nevykonateľnosti.
- 36 V tejto súvislosti z odôvodnení 16 až 18 nariadenia Brusel I vyplýva, že cieľom systému opravných prostriedkov, ktorý toto nariadenie stanovuje proti uznaniu alebo výkonu rozhodnutia, je dosiahnuť spravodlivú rovnováhu medzi na jednej strane vzájomnou dôverou vo výkon súdnictva v Únii, ktorá odôvodňuje v zásade v ktoromkoľvek členskom štáte automatické uznávanie a vyhlasovanie vykonateľnosti rozhodnutí vydaných v inom členskom štáte, a na druhej strane dodržiavaním práv na obranu, ktoré vyžaduje, aby žalovaný mal možnosť odvolať sa v kontradiktórnom konaní proti vyhláseniu rozhodnutia za vykonateľné, ak sa domnieva, že je daný niektorý z dôvodov nevykonateľnosti (rozsudok z 28. apríla 2009, *Apostolides*, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 73).
- 37 Súdny dvor zároveň rozhodol, že také základné práva, akým je dodržiavanie práva na obranu, ktoré je odvodené od práva na spravodlivý proces, nie sú absolútnymi výsadami, ale môžu zahŕňať aj obmedzenia. Tieto obmedzenia však musia skutočne zodpovedať cieľom všeobecného záujmu, ktoré sleduje dotknuté opatrenie, a vzhľadom na sledovaný cieľ nesmú predstavovať neprimerané narušenie uvedených práv (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. novembra 2011, *Hypoteční banka*, C-327/10, EU:C:2011:745, bod 50).
- 38 V súvislosti s článkom 34 bodom 2 nariadenia Brusel I treba pripomenúť, že na rozdiel od článku 27 bodu 2 Bruselského dohovoru nevyhnutne nevyžaduje riadne doručenie písomnosti, ktorou sa začalo konanie, ale skôr účinné dodržiavanie práva na obranu (pozri rozsudok zo 14. decembra 2006, *ASML*, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 20).
- 39 Cieľom článku 34 bodu 2 nariadenia Brusel I, na ktorý odkazuje článok 45 ods. 1 tohto nariadenia, je zaručiť dodržiavanie práv neprítomného žalovaného v konaní začatom v členskom štáte pôvodu na základe systému dvojitej kontroly. Podľa tohto systému súd dožiadaného členského štátu je povinný buď odmietnuť vydať vyhlásenie vykonateľnosti, alebo v prípade podania opravného prostriedku zrušiť vydané vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozsudku pre zmeškanie, ak písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocenná písomnosť, nebola neprítomnému žalovanému doručená v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že žalovaný opomenul podať proti tomuto rozsudku odvolanie na súdoch členského štátu pôvodu, aj keď tak mohol urobiť (rozsudok zo 6. septembra 2012, *Trade Agency*, C-619/10, EU:C:2012:531, bod 32 a citovaná judikatúra).
- 40 Z článku 34 bod 2 nariadenia Brusel I však nevyplýva, že žalovaný je povinný uskutočniť ďalšie kroky nad rámec obvyklej starostlivosti pri obrane svojich práv, ako je informovanie sa o obsahu rozsudku vydaného v inom členskom štáte (rozsudok zo 14. decembra 2006, *ASML*, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 39).
- 41 V dôsledku toho na to, aby bolo možné domnievať sa, že žalovaný nezúčastnený na konaní mohol v zmysle článku 34 bodu 2 nariadenia č. 44/2001 podať odvolanie, ktorým by napadol rozsudok pre zmeškanie vydaný v jeho neprospech, musí spoznať obsah tohto rozsudku, čo predpokladá, že tento rozsudok mu bol doručený (rozsudok zo 14. decembra 2006, *ASML*, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 40).
- 42 Konkrétne v súvislosti so žiadosťou o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty treba spresniť, že cieľom takejto žiadosti je prinavrátiť žalovanému, ktorý sa nezúčastnil na konaní, právo na konanie pred súdom po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na výkon tohto práva.
- 43 Jej cieľom teda je, podobne ako u možnosti podania riadneho opravného prostriedku, zaručiť žalovaným, ktorí sa nezúčastnili na konaní, účinné dodržiavanie práv na obranu.

- 44 Podľa článku 19 ods. 4 nariadenia č. 1393/2007 však podanie žiadosti o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty predpokladá, že žalovaný sa bez svojho zavinenia nedozvedel o dotknutej písomnosti v dostatočnom časovom predstihu, aby sa mohol odvolať, a že jeho dôvody sa nezdajú byť zjavne nedôvodné. Okrem toho táto žiadosť musí byť podaná v primeranej lehote.
- 45 V situácii, keď sú podmienky uvedené v článku 19 ods. 4 nariadenia č. 1393/2007 splnené, a žalovaný má ešte možnosť požadovať, aby mu bolo prinavrátené jeho právo podať riadny opravný prostriedok, sa nemožno domnievať, že už nemôže účinným spôsobom uplatniť práva na obranu. Za týchto podmienok predloženie žiadosti o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty nemožno považovať za ďalší krok, ktorý prekračuje rámec bežnej starostlivosti pri obrane práv žalovaného, ktorý sa nezúčastnil na konaní.
- 46 Pokiaľ žalovaný, ktorý sa nezúčastnil na konaní, neuplatnil svoje právo požiadať o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, hoci mal takúto možnosť, potom v prípade, že sú splnené podmienky uvedené v bode 44 tohto rozsudku, nemožno podľa článku 34 bodu 2 nariadenia Brusel I odmietnuť uznanie rozsudku pre zmeškanie vydaného voči nemu.
- 47 Naopak rozsudok pre zmeškanie nesmie byť uznaný, ak žalovaný, ktorý sa bez zavinenia z jeho strany nezúčastnil na konaní, podal žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, ktorá následne bola zamietnutá, hoci podmienky uvedené v článku 19 ods. 4 nariadenia č. 1393/2007 boli splnené.
- 48 Toto riešenie môže zabezpečiť dodržiavanie práva na spravodlivý proces a zaručiť spravodlivú rovnováhu medzi na jednej strane potrebou zaručiť, aby rozsudky vydané v jednom členskom štáte v zásade boli automaticky uznané a vyhlásené za vykonateľné v inom členskom štáte, a na druhej strane dodržiavaním práv na obranu.
- 49 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať, že pojem „odvolanie“ uvedený v článku 34 bode 2 nariadenia Brusel I sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, ak uplynula lehota na podanie riadneho opravného prostriedku.

O druhej otázke

- 50 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 19 ods. 4 posledný pododsek nariadenia č. 1393/2007 vykladať v tom zmysle, že vylučuje uplatnenie ustanovení vnútroštátneho práva týkajúcich sa úpravy žiadostí o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, keď uplynula lehota, v ktorej je prípustné podať takéto žiadosti, akou je lehota vymedzená vo vyhlásení členského štátu, na ktorú odkazuje uvedené ustanovenie.
- 51 Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 288 druhého odseku ZFEÚ nariadenie je právnym aktom Únie so všeobecnou platnosťou, je záväzné v celom rozsahu a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Vzhľadom na jeho prirodzenú povahu a funkcie v systéme prameňov práva Únie má nariadenie okamžité účinky a môže jednotlivcom priznať práva, ktoré majú vnútroštátne súdy povinnosť chrániť (rozsudky zo 14. júla 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac, C-4/10 a C-27/10, EU:C:2011:484, bod 40, ako aj z 10. decembra 2013, Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, bod 48).
- 52 Z tohto hľadiska výber formy nariadenia dokazuje dôležitosť, ktorú normotvorca Únie prikladá priamej uplatniteľnosti ustanovení nariadenia č. 1393/2007 a ich jednotnému uplatňovaniu (pozri analogicky rozsudky z 8. novembra 2005, Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, bod 46, a z 25. júna 2009, Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, bod 49).

- 53 Podľa znenia článku 19 ods. 4 posledného pododseku nariadenia č. 1393/2007 každý členský štát môže vyhlásiť podľa článku 23 ods. 1 tohto nariadenia, že žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty sa neprijme, ak sa podá po uplynutí lehoty, ktorú vymedzí vo svojom vyhlásení, ale táto lehota nesmie byť kratšia ako jeden rok odo dňa vydania rozsudku.
- 54 V predmetnej veci Francúzska republika využila možnosť, ktorú poskytuje uvedený článok 19 ods. 4, a vymedzila vo svojom vyhlásení, že žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty sa neprijme, ak sa podá po uplynutí lehoty jedného roka po vydaní uvedeného rozsudku.
- 55 Okrem toho podľa ustálenej judikatúry premlčacie lehoty vo všeobecnosti plnia funkciu zabezpečenia právnej istoty (rozsudky z 28. októbra 2010, SGS Belgium a i., C-367/09, EU:C:2010:648, bod 68, ako aj z 8. septembra 2011, Q-Beef a Bosschaert, C-89/10 a C-96/10, EU:C:2011:555, bod 42).
- 56 Vo veci samej nie je sporné, že pán Domino sa dozvedel o rozsudku Tribunal de grande instance de Paris (Súd prvého stupňa Paríž) až v júli 2011, keď lehota jedného roka od vydania rozsudku už uplynula.
- 57 Bolo by teda v rozpore so zásadou právnej istoty a záväznosti nariadení Únie, ak by sa článok 19 ods. 4 nariadenia č. 1393/2007 vykladal tak, že žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty by ešte mohla byť podaná v lehote stanovenej vnútroštátnym právom, hoci už nie je podľa záväzného a priamo uplatniteľného ustanovenia tohto nariadenia prípustná.
- 58 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na druhú otázku odpovedať, že článok 19 ods. 4 posledný pododsek nariadenia č. 1393/2007 sa má vykladať v tom zmysle, že vylučuje uplatnenie ustanovení vnútroštátneho práva týkajúcich sa úpravy žiadostí o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, keď uplynula lehota, v ktorej je prípustné podať takéto žiadosti, akou je lehota vymedzená vo vyhlásení členského štátu, na ktorú odkazuje uvedené ustanovenie.

O trovách

- 59 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

- 1. Pojem „odvolanie“ uvedený v článku 34 bode 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, ak uplynula lehota na podanie riadneho opravného prostriedku.**
- 2. Článok 19 ods. 4 posledný pododsek nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch („doručovanie písomností“) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 sa má vykladať v tom zmysle, že vylučuje uplatnenie ustanovení vnútroštátneho práva týkajúcich sa úpravy žiadostí o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty, keď uplynula lehota, v ktorej je prípustné podať takéto žiadosti, akou je lehota vymedzená vo vyhlásení členského štátu, na ktorú odkazuje uvedené ustanovenie.**

Podpisy